

Prispevki k posodobitvi pedagoških študijskih programov

Contributions for Modernization of Educational Studies Programmes

Urednici
Editresses
Simona Tancig, Tatjana Devjak

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
EUROPEAN SOCIAL FUND

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

**Prispevki k posodobitvi
pedagoških študijskih programov**

***Contributions for Modernization
of Educational Studies Programmes***

**EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
*EUROPEAN SOCIAL FUND***

Ljubljana 2006

Prispevki k posodobitvi pedagoških študijskih programov
Contributions for Modernization of Educational Studies Programmes

Uredili: Simona Tancig in Tatjana Devjak
Uredniški odbor: Simona Tancig, Tatjana Devjak,
Pavel Zgaga, Janez Vogrinc
Recenzentki: Renata Miljević Riđički, Učiteljska
fakulteta Univerze v Zagrebu in
Milena Ivanuš Grmek, Pedagoška
fakulteta Univerze v Mariboru
Slovenski jezikovni pregled: Darija Skubic
Angleški jezikovni pregled: Murray Bales
Izdala in založila: Pedagoška fakulteta Univerze v
Ljubljani
Za izdajatelja: Cveta Razdevšek Pučko, dekanja
Oblikovanje in računalniški prelom: Igor Cerar
Tisk: Tiskarna Littera picta d.o.o. Ljubljana
Naklada: 350 izvodov

©2006 avtorji

Izdajo te publikacije je omogočilo sofinanciranje Evropskega socialnega sklada
Evropske unije in Ministrstva za šolstvo in šport.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.14:37.01(082)

PRISPEVKI k posodobitvi pedagoških študijskih programov =
Contributions for modernization of educational studies programmes /
[uredili Simona Tancig in Tatjana Devjak]. - Ljubljana : Pedagoška
fakulteta, 2006

ISBN 86-7735-094-2

1. Vzp. stv. nasl. 2. Tancig, Simona
227320832

Kazalo

Content

Predgovor / Preface	7
----------------------------------	----------

Beseda urednic / A Word from the Editresses	9
--	----------

1. del / Part I

ANALIZA KOMPETENC V IZOBRAŽEVANJU UČITELJEV IN DRUGIH PEDAGOŠKIH DELAVCEV COMPETENCE ANALYSIS IN TEACHER EDUCATION AND EDUCATIONAL STUDIES

<i>Simona Tancig</i>	
Uvod / Introduction	13

<i>Simona Tancig</i>	
Generične in predmetno – specifične kompetence v izobraževanju	
<i>Generic and Subject-Specific Competencies in Education</i>	<i>17</i>

<i>Cveta Razdevšek Pučko, Jože Rugelj</i>	
Kompetence v izobraževanju učiteljev	
<i>Competencies in Teacher Education</i>	<i>30</i>

<i>Saša A. Glažar, Iztok Devetak, Alenka Gaberščik, Bojan Golli, Verena Koch,</i>	
<i>Metka Vrtačnik, Irena Sajovic, Boris Šket</i>	
Kompetence učiteljev za poučevanje naravoslovnih predmetov	
<i>Teacher Competencies Needed for Teaching Science</i>	<i>45</i>

<i>Zlatan Magajna, Jože Malešič</i>	
Analiza pridobljenih in zaželenih kompetenc študijskega	
programa Matematika	
<i>Analysis of the Achieved and Desired Competencies in the</i>	
<i>Educational Programme for Mathematics Education</i>	<i>60</i>

<i>Irena Nančovska Šerbec, Jože Rugelj</i>	
Analiza pridobljenih in zaželenih kompetenc študijskega	
programa Računalništvo	
<i>Analysis of the Achieved and Desired Competencies in the</i>	
<i>Educational Programme for Computer Science</i>	<i>78</i>

<i>Stanislav Avsec, Slavko Kocijančič</i>	
Analiza pridobljenih in zaželenih kompetenc študijskega	
programa Tehnika z vezavami	
<i>Analysis of the Achieved and Desired Competencies in the</i>	
<i>Educational Programme for Technique with Relations</i>	<i>91</i>

Darja Skribe Dimec

- Analiza pridobljenih in zaželenih kompetenc študijskega programa za učitelje razrednega pouka
Analysis of Acquired and Desired Competencies in the Educational Programme for Primary Teachers 103

Simona Tancig

- Analiza pridobljenih in zaželenih kompetenc študijskega programa specialne in rehabilitacijske pedagogike
Competence Analysis According to Importance and Achievement in Special Education 125

Bojan Dekleva, Alenka Kobolt, Mija Marija Klemenčič

- Analiza doseženih in zaželenih kompetenc študijskega programa Socialna pedagogika na Pedagoški fakulteti v Ljubljani
Analysis of the Achieved and Needed Competencies in the Educational Programme for »Social Pedagogy« at the Faculty of Education in Ljubljana 150

Tonka Tacol

- Izgrajevanje kompetenc – izhodišče za kakovostno poučevanje pri likovni dejavnosti
Building Competencies – Principles for Quality Teaching for Art Activity 170

Tatjana Devjak, Marcela Batistič Zorec, Janez Vogrinc

- Analiza kompetenc študijskega programa predšolske vzgoje
Analysis of the Acquired Competencies of the Pre-School Education Study Programme 191

Darja Mertelj

- Pred pričetkom pedagoške prakse in po njej: Realizacija medsebojnih pričakovanj udeležencev in razvoj kompetenc
Preparation for Teaching Practice: Realisation of the Mutual Expectations of Participants and the Development of Competence 207

Rudi Kotnik

- Dileme konceptualne zasnove kompetenčnega pristopa: Holizem kot alternativa
Conceptual Dilemmas of the Competence-based Approach: Holism as an Alternative 222

2. del / Part 2**NEKATERI VIDIKI ŠTUDIJSKE PRENOVE****SOME ASPECTS OF MODERNIZATION OF STUDY PROGRAMMES***Tatjana Devjak*

- Uvod / Introduction 239

Pavel Zgaga

Skupni študijski programi: študija izvedljivosti

Joint Study Programmes: a Feasibility Study 243

Cveta Razdevšek Pučko

Študijske strategije: Študijski dosežki, metode učenja in poučevanja, preverjanje in ocenjevanje

Study Strategies: Study Outcomes, Methods of Learning and Instruction, Assessment 278

Alenka Polak

Različne metode in oblike dela kot spodbujevalci aktivnega učenja v usposabljanju učiteljev za timsko delo

Different Methods and Forms of Work as Stimulators of Active Learning Participation in the Team Work Teacher Training Programme 288

Urška Sešek

Kaj mora znati učitelj tujega jezika-primer analize potreb kot orodja načrtovanja izobraževanja učiteljev

What a Foreign Language Teacher Has to Know – A Case of Needs Analysis as a Tool for Planning Teacher Education 303

Beatriz Tomšič Čerkez

Od izbirnosti do avtonomije učitelja v družbi tveganja

From Elective Subjects to the Teacher's Autonomy within the Society of Risk 317

Barbara Sicherl-Kafol, Branka Rotar Pance

Nadaljnje izobraževanje in usposabljanje učiteljev glasbe v procesu vseživljenjskega učenja

In-Service Music Teacher Training in the Process of Lifelong Learning 327

Urban Kordeš

Vloga metodoloških vsebin pri izobraževanju za pedagoške poklice

The Role of Methodological Contents in the Study Programme for Educational Professions 337

Avtorji / Authors 349

Indeks pojmov / Index 351

Predgovor

Preface

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani smo k prenovi pedagoških študijskih programov najprej pristopili z vidika kompetenc, saj vidimo kompetence kot pomembno izhodišče, ki narekuje vse nadaljnje korake v načrtovanju in razvijanju študijskih programov in posameznih učnih načrtov. Pri analizah kompetenc smo uporabili metodologijo Tuning.

Posebna vrednost monografije je predstavitev analize pridobljenih in zaželenih kompetenc vseh študijskih programov Pedagoške fakultete. V analizo smo pritegnili študente, diplomante- učitelje iz prakse, visokošolske učitelje in še nekatere druge skupine respondentov iz zainteresiranih skupin deležnikov.

Analize smo uporabili v nadaljnjih korakih prenove pedagoških študijskih programov, kjer smo upoštevali, katere kompetence so pri dosedanjem izobraževanju premalo poudarjene in jim je zato potrebno v novih učnih načrtih posvetiti več pozornosti. V drugem delu so zato že zbrani nekateri prispevki, kjer avtorice in avtorji razpravljajo o posameznih vsebinskih vidikih študijske prenove.

Verjamemo, da bodo prispevki zanimivi tudi za druge fakultete, nedvomno pa bodo zanimivo branje tudi za študente in diplomante.

Velja poudariti, da je monografija plod prizadevanj, analiz in sodelovanja velikega števila učiteljev in sodelavcev Pedagoške fakultete UL, s prispevki sodelujejo tudi posamezniki drugih fakultet, seveda pa natis ne bi bil mogoč brez finančne podpore razvojnega projekta *Posodobitev študijskih programov na PeF UL* ESS_VS_05-23).

Vsem avtoricam in avtorjem, urednicama in drugim, ki so sodelovali pri nastajanju in oblikovanju monografije, velja priznanje in zahvala za opravljeno delo.

Dr. Cveta Razdevšek-Pučko
Dekanja Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani

Beseda urednic

A Word from the Editresses

Pri prenovi visokošolskih študijskih programov se srečujemo z nekaterimi novostmi, ki jih vpeljuje bolonjski proces in na katerih sloni tudi metodologija prenove evropskega visokošolskega prostora, ki jo je razvil projekt Tuning, v okviru katerega poteka prenova študijskih programov na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Ena od ključnih novosti je sprememba paradigme, ki je značilna za postmoderni kurikulum: premik od na učitelja osredotočen pristop k na študenta osredotočen pristop – premik od »input« zasnove študijskih programov, ki temelji na vsebinah in ciljih, ki jih določa učitelj, k »output« zasnovi študijskih programov, to so študijski dosežki, izraženi s kompetencami, ki jih študenti pridobijo s študijskim programom. To pa pomeni, da sta za oblikovanje študijskih programov ključnega pomena identifikacija ustreznih kompetenc in določitev njihove ravni. V ta namen smo na Pedagoški fakulteti pripravili obsežno raziskavo, v kateri so sodelovali učitelji, sodelavci, študenti in uporabniki oz. delodajalci, ki so ocenjevali kompetence glede na njihovo zaželenost (pomembnost) in doseženost s sedanjimi študijskimi programi. Tako v prvem delu monografije predstavljamo celovito in poglobljeno študijo kompetenčnih analiz enajstih študijskih programov, ki ima pomembne implikacije za oblikovanje prenovljenih študijskih programov in njihovo usklajevanje z evropskim visokošolskim prostorom.

V drugem delu se kot skupni imenovalac prispevkov pojavlja vsebinski vidik študijske prenove v okviru t. i. »bolonjskega procesa«. Avtorji prispevkov obravnavajo vprašanja, dileme, nekatere vsebinske rešitve in izkušnje iz evropskega, pa tudi slovenskega visokošolskega prostora. Pri prenovi študijskih programov je pomembna povezanost in prepletenost vseh študijskih strategij, kot so kompetence, študijski dosežki, metode učenja in poučevanja, preverjanja in ocenjevanja, deskriptorji posameznih stopenj – dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju itn. Sodobni trendi v izobraževanju učiteljev in drugih strokovnih delavcev poudarjajo pridobivanje novih kompetenc in ustvarjanje pogojev za vseživljenjsko učenje, za nadaljnji profesionalni razvoj vsakega posameznika, za povezovanje formalnega izobraževanja z neformalnim. Če bomo hoteli slediti spremembam v času in prostoru, potem je zadnji čas za partnerski in aktivni odnos vseh, ki soustvarjajo, razvijajo, izvajajo ali uporabljajo »področje izobraževanja«.

Prispevki v monografiji so v slovenščini. Vsi prispevki imajo naslov, povzetek in ključne besede v slovenskem in angleškem jeziku. Vsak prispevek je klasificiran kot izvirni znanstveni prispevek, kot pregledni ali strokovni prispevek. Kriteriji so bili sprejeti na uredniškem odboru in so jih potrdili recenzentki. Na koncu monografije je seznam vseh avtorjev in indeks pojmov.

Simona Tancig in Tatjana Devjak

ISBN 86-7735-094-2

9 788677 350949